

Naast de Werkgelegenheidsbarometer die elk kwartaal een beeld schetst van relevante arbeidsmarktontwikkelingen in de Metalektro, wordt tevens elk kwartaal een drietal stellingen voorgelegd aan metalektrobedrijven over relevante thema's op hrm-gebied. Aan de hand van een 5-puntsschaal kunnen de bedrijven aangeven in hoeverre zij het eens dan wel oneens zijn met de voorgelegde stellingen.

STELLINGEN THEMA: 'RESHORING'

De stellingen in de vierde Quickscan van 2013 hebben betrekking op het thema 'reshoring'. Reshoring is een tegenbeweging op het aloude 'offshoring' wat inhoudt dat (delen van) de productie naar lageloonlanden wordt verplaatst vanwege kostenbesparingen. Reshoring betekent dat (delen van) de productie toch weer terug worden gehaald naar Nederland. Dit lijkt in belangrijke mate veroorzaakt te worden doordat loon- en/of transportkosten zijn gestegen. Het terughalen van productieactiviteiten uit het buitenland zou een impuls kunnen geven aan de Nederlandse economie en voor extra vraag naar personeel kunnen zorgen op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Om te achterhalen in hoeverre de trend van reshoring een rol speelt in de Metalektro zijn drie stellingen over reshoring aan de deelnemende bedrijven voorgelegd. Aangezien een substantieel deel van de bedrijven waarschijnlijk zelf nooit productie naar het buitenland heeft verplaatst, is er in deze Quickscan voor gekozen om een extra antwoordmogelijkheid (geen mening) toe te voegen. Op elke stelling is door 150 bedrijven gereageerd.

De drie stellingen luiden als volgt:

(1) "Gestegen loonkosten in het buitenland maken het voor ons bedrijf aantrekkelijk om de productie weer naar Nederland te halen (reshoring)."

(2) "Reshoring is, met de Participatiewet in het vooruitzicht, een goede methode om mensen met een beperking binnen ons bedrijf onder te brengen."

(3) "Reshoring zal voor ons bedrijf niet dienen als banenmotor."

1. RESHORING IS VOOR 11% EEN SERIEUZE OPTIE.

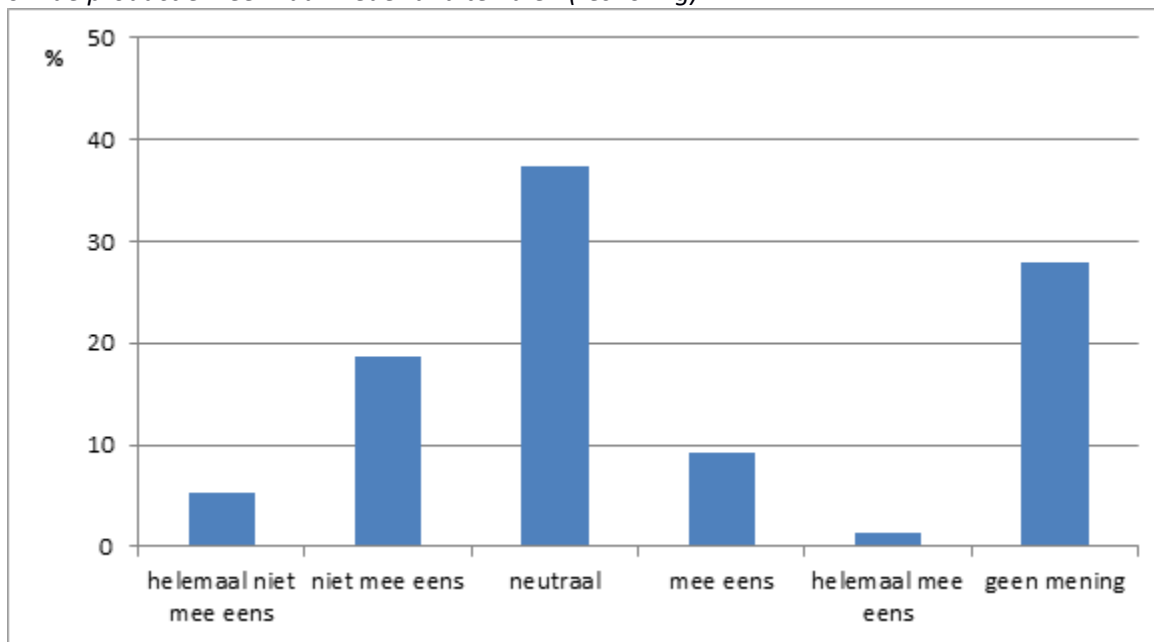
Hoewel bedrijven het per saldo vaker oneens zijn met de stelling dat gestegen loonkosten in het buitenland het aantrekkelijk maken om de productie weer naar Nederland te halen, is dit voor 11% wel degelijk een serieuze overweging. Voor deze bedrijven biedt het terughalen van (delen van) de productie uit het buitenland een aantrekkelijk alternatief nadat loonkosten daar toegenomen zijn. Een groter deel van de bedrijven (24%) herkent zich niet in deze stelling, terwijl 37% het eens noch oneens is met de stelling.

Reshoring momenteel voor weinig metalektro bedrijven aantrekkelijk.

Een verbijzondering van de resultaten laat zien dat grote bedrijven het relatief vaker eens zijn met de stelling. Dit lijkt plausibel aangezien grote bedrijven, vergeleken met bedrijven uit het midden- en kleinbedrijf, in de regel ook meer middelen hebben om de productie naar het buitenland te verplaatsen. Interessant is de uitsplitsing van de resultaten naar regio. Terwijl in de regio's zuid en noord/oost respectievelijk 14% en 18% van de bedrijven de stelling (helemaal) onderschrijft, zijn bedrijven in de regio west met 3% het minder vaak eens met de stelling.

Onder grotere bedrijven relatief iets meer potentie voor reshoring.

Stelling 1: Gestegen loonkosten in het buitenland maken het voor ons bedrijf aantrekkelijk om de productie weer naar Nederland te halen (reshoring).

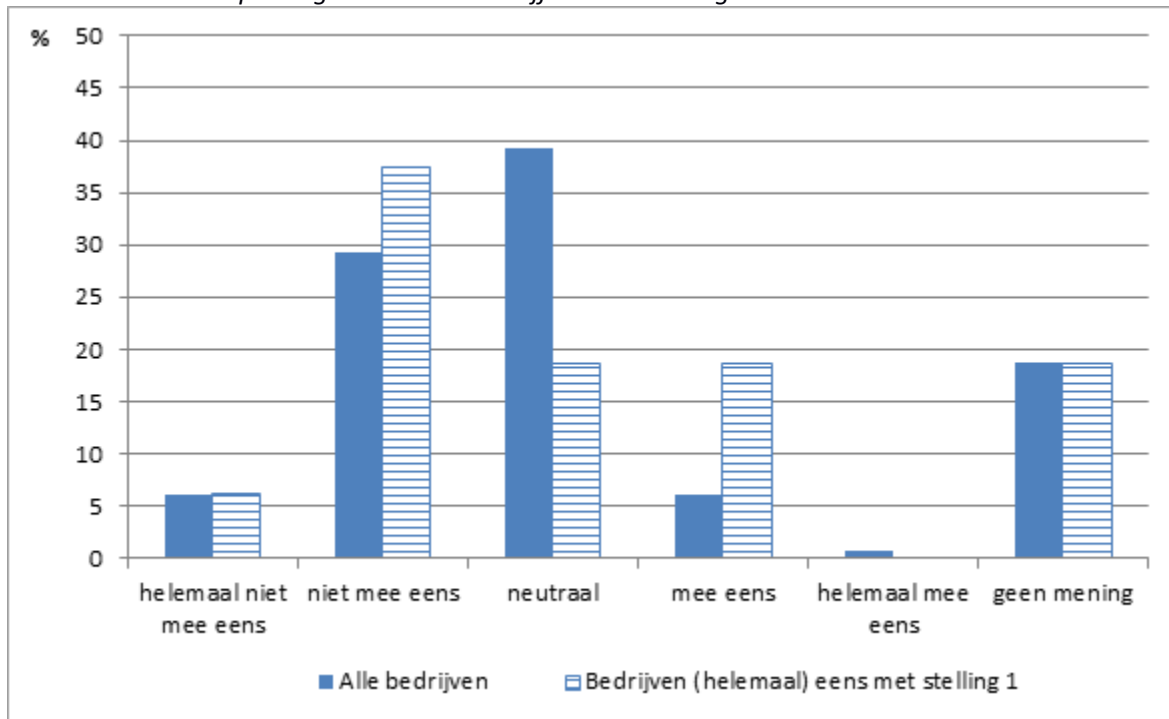

Bron: Arbeidsmarktmonitor Metalektro – Quickscan 2013/IV, ROA

2. RESHORING LIJKT GEEN BIJZONDERE ROL TE GAAN SPELEN OM MENSEN MET EEN BEPERKING AAN HET WERK TE KRIJGEN.

Begin december is de zogenaamde 'Participatiewet' naar de Tweede Kamer verzonden. Met de Participatiewet kunnen bedrijven in de toekomst een loonkostensubsidie ontvangen ter compensatie van het verschil tussen de loonwaarde van werknemers met een arbeidsbeperking en het wettelijk minimumloon. Hierdoor wordt de doelgroep van de Participatiewet aantrekkelijker voor bedrijven die laaggeschoolde arbeid naar Nederland willen terughalen. Daardoor zou reshoring ervoor kunnen zorgen dat er extra werkgelegenheid wordt gecreëerd voor de doelgroep van de Participatiewet.

Stelling 2: Reshoring is, met de Participatiewet in het vooruitzicht, een goede methode om mensen met een beperking binnen ons bedrijf onder te brengen.

Bron: Arbeidsmarktmonitor Metalektro – Quickscan 2013/IV, ROA

De blauwe balkjes in figuur 2 laten het oordeel zien van het totaal aantal deelnemende bedrijven. Metalektrobedrijven lijken reshoring in algemene zin niet als methode te zien die het mogelijk maakt om mensen met een beperking in hun bedrijf onder te brengen. Immers, tegenover de groep die het eens of helemaal eens is met de stelling (7%), staat een vrij grote groep van 35% die het (helemaal) oneens is met de stelling. Verder antwoordt circa 40% 'neutraal' en kiest bijna 20% voor de antwoordcategorie 'geen mening'. Daarbij zijn grote bedrijven het iets vaker oneens met de stelling dan bedrijven uit het MKB.

De gearceerde balkjes in figuur 2 laten het oordeel zien van de bedrijven die eerder antwoordden dat zij het (helemaal) eens zijn met stelling 1, dat reshoring een serieuze optie voor hen is doordat loonkosten in het buitenland gestegen zijn. Uit de verdeling van hun antwoorden (men kiest minder vaak de optie 'neutraal'), lijkt het dat bedrijven voor wie reshoring een aantrekkelijke optie is, vaker ook een uitgesproken positieve dan wel negatieve

mening hebben over de rol die reshoring kan spelen in het aannemen van mensen in het kader van de Participatiewet. Desondanks blijkt uit een statistische test dat de antwoorden van deze groep bedrijven gemiddeld genomen niet significant verschillen van de antwoorden van alle bedrijven samen¹. Of bedrijven reshoring al dan niet aantrekkelijk vinden (stelling 1) heeft dus geen aantoonbare relatie met hun mening over reshoring en de Participatiewet stelling 2².

3. MEERDERHEID VAN DE BEDRIJVEN ZIET RESHORING NIET ALS BANENMOTOR.

De blauwe balkjes in figuur 3 geven het oordeel weer van het totaal aantal deelnemende bedrijven. Bedrijven zijn vrij uitgesproken in hun antwoord op de derde stelling. Deze laatste stelling luidt dat reshoring *niet* zal fungeren als banenmotor voor het eigen bedrijf. Deze stelling wordt onderschreven door meer dan zes op de tien bedrijven (eens: 42%, helemaal eens: 20%). De meerderheid van de bedrijven voorziet dus geen grote stijging van het aantal banen in hun bedrijf als gevolg van reshoring. Minder dan 5% verwacht juist wel dat reshoring tot een flinke toename van de werkgelegenheid in hun bedrijf zal leiden. Grote bedrijven geven iets vaker dan het MKB aan dat het terughalen van productieactiviteiten uit het buitenland tot extra banengroei in hun bedrijf zal leiden. Verder laat de aard van de data helaas niet toe om dit oordeel van bedrijven verder te analyseren. Zo is het bijvoorbeeld denkbaar dat bedrijven wel nut zien in het terughalen van (delen van) de productie uit het buitenland, maar dat zij verwachten dat het extra werk dat hierdoor ontstaat in belangrijke mate door machines uitgevoerd zal worden of dat dit werk gedaan kan worden door het huidige personeel.

Meerderheid van metalektrobedrijven ziet reshoring niet als banenmotor.

De gearceerde balkjes in figuur 3 laten het oordeel zien van bedrijven die eerder aangaven dat reshoring voor hen een serieuze optie is. Men zou verwachten dat deze subgroep vaker van mening is dat reshoring extra banen voor het bedrijf zal opleveren. Zoals we eerder zagen bij de totale groep bedrijven, is het grootste deel van de bedrijven die eerder zei open te staan voor reshoring het eens met de stelling dat reshoring niet als banenmotor zal fungeren. Interessant is echter dat er onder deze subgroep die reshoring overweegt relatief meer bedrijven het (helemaal) niet eens zijn met de stelling. Terwijl van de totale groep bedrijven slechts 5% verwacht dat reshoring als banenmotor zal dienen, is dit onder subgroep die reshoring wel serieus overweegt 19%. Dit verschil blijkt statistisch significant te zijn³. Bedrijven die reshoring aantrekkelijk vinden zijn dus significant positiever over reshoring als banenmotor dan het gemiddelde bedrijf⁴.

Bedrijven die reshoring aantrekkelijk vinden antwoorden relatief vaker dat het als banenmotor kan werken.

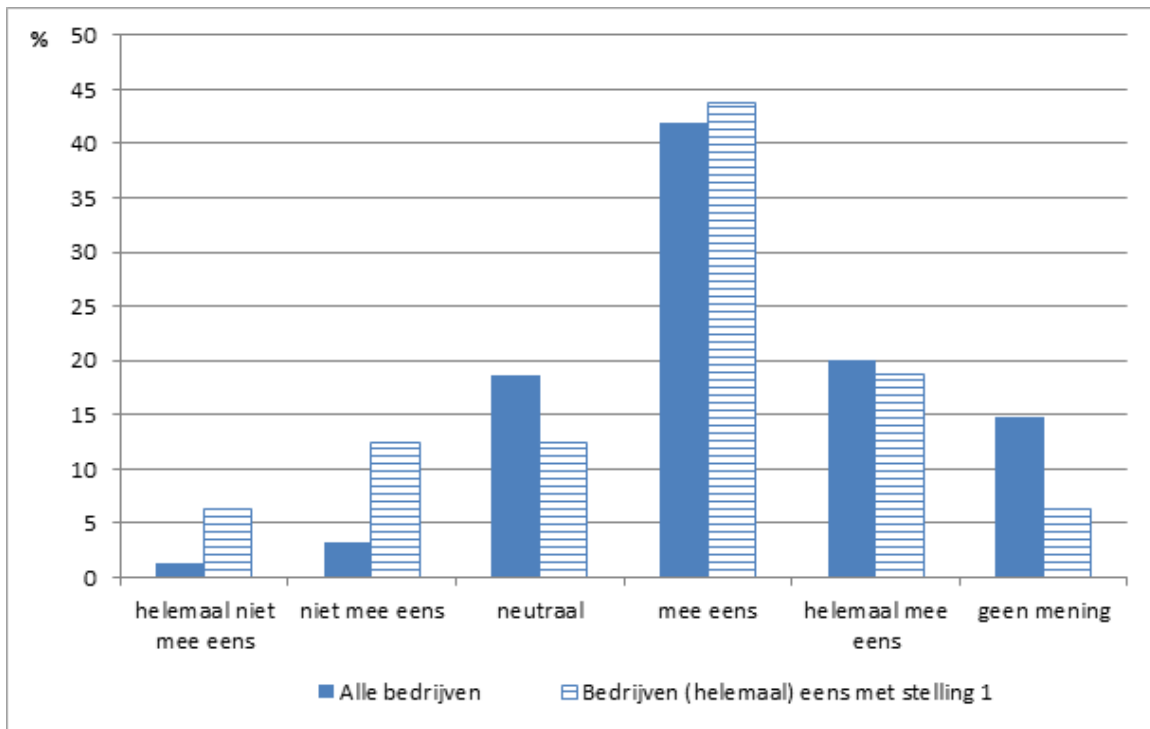
¹ Een tweezijdige ongepaarde t-toets leverde geen significant resultaat.

² Dit is tevens nog getest met een correlatietest die geen significant resultaat gaf.

³ Een tweezijdige ongepaarde t-toets levert een p-waarde van 0,0458.

⁴ Een correlatietest tussen stellingen 1 en 3 bevestigt dit met een significante correlatie.

Stelling 3: Reshoring zal voor ons bedrijf niet dienen als banenmotor.

Bron: Arbeidsmarktmonitor Metalektro – Quickscan 2013/IV, ROA

De Quickscan wordt uitgevoerd door het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit Maastricht in opdracht van de Stichting A+O Metalektro. Voor meer informatie over de Quickscan kunt u terecht bij dr. Ruud Gerards, tel. 043-388 3647, e-mail r.gerards@maastrichtuniversity.nl.